

KIILI KUNSTIDE KOOLI RÜTMIMUUSIKA KLAVERI HUVALA PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

ÜLDSÄTTED

- Kiili Kunstide Kooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö antud koolis.
- Õppekava koostamisel on lähtunud huvikooli seadusest, huviharidusstandardist, kooli põhimäärusest, paikkonna vajadustest, õpilaste soovidest ja kooli traditsioonidest ning võimalustest.
- Kiili Kunstide Kooli õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppeaja, õppeainete loendi koos ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.
- Põhiõpe on ette nähtud õpilastele, kes soovivad ja suudavad õppida mahukama, enam harjutamist ja õppimist nõudva õppekava järgi. Õpilasele võimaldatakse soovi korral ja vastava taseme olemasolul õppeaja vältel üle minna põhiõppekavalt vabale õppekavale ja vastupidi. Sooviavalduse kinnitab või lükkab tagasi õppenõukogu.

I ÜLDOSA

1. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID

- 1.1. Kõrge kvaliteediga muusikaalase põhihariduse andmine.
- 1.2. Aidata õpilastel kasvada muusikat ja kunsti mõistvateks ning hindavateks, terve ellusuhtumisega ennast ja teisi väärtustavateks inimesteks.
- 1.3. Kujundada õpilasi isiksusteks, kes oskavad ennast väljendada ja julgevad esineda.
- 1.4. Kasvatada õpilases oskust oma tegevust eesmärgistada, kavandada ning hinnata.
- 1.5. Õpilase kriitilise ja analüütilise mõtlemisoscuse arendamine.
- 1.6. Õpilase otsustusvõime ja vastutusvõime arendamine.
- 1.7. Õpilase töövõime, koostööoskuste ning sotsiaalsete oskuse arendamine.
- 1.8. Õpilase kunstitaju, loovuse ja fantaasia arendamine.
- 1.9. Õpilase ettevalmistamine õpinguteks oma eriala kesk- ja/või kõrgemal tasemel.
- 1.10. Kohaliku kultuurielu edendamine eesti kultuuritraditsioonidele toetudes.

2. ÕPPEKAVA PÕHIMÕTTED

- 2.1. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.
- 2.2. Üldosa kirjeldab õppekava eesmärgid ja õppeprotsessi käigu ning toob välja vastavasse õppekavasse kuuluva aineloendi.
- 2.3. Ainekavad annavad vastava aine jaoks suunad ja tasemenõuded.
- 2.4. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi ja kooli materiaalseid võimalusi.
- 2.5. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust ja vastavust klassi tasemele.
- 2.6. Tasemele mittevastavate õpilaste õpingute jätkamise võimaluste üle otsustab õppenõukogu.
- 2.7. Õppekava suurem eesmärk on kujundada õpilase isikupära ja suunata õpilast oma tegevust jälgima ning õppimist kavandama ja analüüsima vastavast erialast lähtudes.

3. ÕPPEPROTSESS

- 3.1. Õppimise käigus saab õpilane oskuse õpitavat analüüsida ja hinnata ning õpilase õppeedukus sõltub tema pühendumusest õppetöösse. Õpetaja on õpitegevuste kavandaja, looja ning õpilase juhendaja ning innustaja.
- 3.2. Õppeprotsess pakub oma struktuuriga esinemiste, arvestuste ja eksamitega õpilasele eduelamuse ning ka oma vigadest õppimise võimalusi.
- 3.3. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilasele tuleb selgitada, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
- 3.4. Hindamise põhieesmärgid on:
 - 3.4.1. motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
 - 3.4.2. anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele;
 - 3.4.3. näidata õpilaste individuaalsete õpitulemuste vastavust õppekavas määratud tasemele.
- 3.5. Hindamine on reglementeeritud dokumendiga "Kiili Kunstide Kooli õpilaste hindamise kord".

4. KOOLIASTMETE ÕPPEKORRALDUS

- 4.1. Õppetöö Kiili Kunstide Kooli muusikaosakonna põhiõppes on jagatud järgmistesse arenguastmetesse:
 - 4.1.1. noorem aste
 - 4.1.1.1. eelklass (eelkõige õpilastele, kes õpivad üldhariduskooli I klassis);
 - 4.1.1.2. 1.-4. õppeaasta (eelkõige õpilastele alates üldhariduskooli II klassist).
 - 4.1.2. vanem aste – 5.-7. õppeaasta (õpilastele, kes on noorema astme edukalt lõpetanud ja saanud õppenõukogu suunamise vanemasse astmesse);
 - 4.1.3. lisa-aasta(d) – ainult õppenõukogu otsusel ja kooli võimalusel õpilastele, kes on lõpetanud vanema astme heade tulemustega.
- 4.2. Õppetunni kestus on 45 minutit.
- 4.3. Õppeaasta algab 1. septembril ja lõpeb 31. augustil.
- 4.4. Koolivaheajad on ühitatud Kiili Gümnaasiumi koolivaheaegadega.
- 4.5. Õppetöö jaguneb poolaastateks.
- 4.6. Õpilane on seotud õppetööga vastavalt õppeaasta pikkusele.
- 4.7. Õpilaste üleminek ühest klassist teise toimub õppetulemuste, hindeliste esinemiste ja arvestuste alusel õppenõukogu otsusega.
- 4.8. Noorema astme lõpetamisel toimub erialas ja solfedžos üleminekueksam.
- 4.9. Vanema astme lõpetamisel toimub erialas ja rütmimuusika teoorias lõpueksam.
- 4.10. Vanema astme lõpetamisel saab õpilane kooli lõpudiplomi. Diplomi saab ainult kõikides õppeprogrammis olevates õppeainetes eksami (arvestuse) sooritanu.
- 4.11. Muusika põhiosakonda võetakse õpilased vastu konkursi alusel. Konkursi korraldamiseks moodustatakse koolis vastuvõtukomisjon. Vastuvõtutingimused ja kord kehtestatakse Kiili Kunstide Kooli õpilaste vastuvõtmise ja lahkumise korraga.

5. ÕPPEAINETE LOETELU

5.1. Ained ja nädalatundide arv:

	põhiõpe								lisa-aastad	
	noorem aste				vanem aste					
	eelklass	I klass	II klass	III klass	IV klass	V klass	VI klass	VII klass	VIII klass	IX klass
Eeriala	1,5	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Eeriala koosmäng						1	1	1	1	1
Solfedžo	2	2	2	2	2				2*	2*
Rütmimuusika teooria						2	2	2		
Rütmimuusika ajalugu						1	1	1		
Lisaeriala					1*	1*	1*	1*		

Selgitus:

- Tärniga märgitud osa ainete loetelust antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.
- Lisaeriala valimine eeldab õppetööga väga hästi toimetulekut.
- Eelklassi võetakse eelkõige õpilased kes astuvad samal õppeaastal üldhariduskooli esimesse klassi. Vanemad õpilased alustavad õpinguid I klassis.

II AINEKAVAD

1. RÜTMIMUUSIKA KLAVERI AINEKAVA

Kiili Kunstide Kooli rütmimuusika klaveri õppekava toetab mitmekülgset muusikalist haridust. Kuna rütmimuusika erinevaid stiile esitatakse enamjaolt ansamblikoosseisudes, siis eesmärk on propageerida, võimaldada ja ette valmistada õpilast teiste muusikutega koos musitseerimiseks. Õppekava eesmärk on arendada individuaalset meisterlikkust erialainstrumendil solistina ning ansamblimängupartnerina valmistades õpilast ette võimalikuks edasiõppimiseks professionaalset muusikaharidust andvas õppeasutuses vastaval erialal.

Rütmimuusika klaveri ainekava üldeesmärgid:

Nooditundmise omandamine

Klaverisaate kujundamise oskus (solisti saatjana ja ise meloodiat mängides)

Akordimärkide tundmaõppimine (nooremas astmes puhtad akordid, vanemas nelja ning enamhäälsed akordid)

Improviseerimise oskuse ja julguse saavutamine

Omaloomingu propageerimine ja suunamine

Tehniliste, sh rütmika oskuste omandamine, säilitamine ja arendamine

Rütmimuusika erinevate stiilide tundmaõppimine

Transkribeerimis- ja noodistamisoskuse arendamine

Ansamblimängu kogemus

Hindelised esinemised:

Hindelised esinemised toimuvad kord poolaastas. Sügisel võivad hindelised esinemised toimuda alates novembri keskpaigast ja kevadel alates aprilli lõpust. IV ja VII klassis on kevadise hindelise esinemise asemel eksam. VII klassis on sügisene hindeline esinemine vabatahtlik ning seal on lubatud esitada juba ka kevadise eksami kavasse kuuluvaid teoseid. Hindelise esinemise kava esitatakse peast. Hindelist esinemist hindab hindamiskomisjon vastavalt kehtivale hindamiskorrale. Hindelise esinemise kava peab vastama käesolevas õppekavas toodud nõuetele. Esimest aastat õppivad õpilased ei pea esinema I poolaastal. Samal poolaastal vähemalt regionaalse ulatusega konkursil osalenud õpilane ei pea hindelisel esinemisel osalema ja tema hindeks loetakse 5 (väga hea).

Õpetajal on lubatud ametliku hindelise esinemise kõrval hinnata numbriliselt ka muid antud poolaastal tehtud etteasteid, kuid ainult tunnihindega.

Tehnilised arvestused:

V ja VI klassis toimub tehniline arvestus kord poolaastas. VII klassis toimub tehniline arvestus vaid I poolaastal. Arvestust hindab hindamiskomisjon vastavalt kehtivale hindamiskorrale. Arvestusel tuleb esitada peast kaks heliredelit (duur ja moll) koos nende juurde kuuluvate lisadega. Heliredeli nõuded on kirjeldatud vastava klassi tehniliste nõuete juures. Lisaks heliredelile tuleb arvestusel mängida peast üks jazzetüüd või sooritada noodist lugemise ülesanne. Noodist loetav lugu antakse õpilasele kätte arvestusel ning see ei tohi olla varasemalt ette valmistatud.

Eksamid:

Noorema astme üleminekuksam (IV õppeaasta kevadel).

Lõpueksam toimub vanema astme lõpus (VII õppeaasta kevadel).

Eksamil esitatakse ettenähtud kava korraga täies ulatuses ja peast (välja arvatud ansamblinumbrid).

Kodune töö:

Tunnis toimub uue materjali omandamine, uute mänguvõtete ja harjutamismetoodika õppimine. Eeldatakse, et õpetaja juhistest lähtuvalt jätkab õpilane igapäevaselt tööd ka kodus, et tunnis läbitud teemad ja probleemide lahened muutuksid omaseks. Järgmisel tunnil korratakse vajadusel eelmise tunni olulised teemad üle ning antakse järgmised ülesanded, mis kodus harjutamist nõuavad.

Kodus toimub ka iseseisvalt ette antud lugude transkribeerimine alates IV klassist. Igal poolaastal on vaja panna kirja ning esitada transkriptsioon ühe loo soolost (2-3 ringi)

1.1. NÕUDED KLASSIDE KAUPA:

Eelklass

Õppeaasta lõpuks peaks õpilane tundma nii viuli- kui bassivõtit ja oskama lugeda noodist eraldi kätega positsioonimängul põhinevaid väikeseid palakesi. Palju erinevaid rütmiharjutusi, koordineerimisharjutusi, võimlemist lapse füüsilise vabastamiseks.

Hindeline esinemine:

II poolaastal 2 vabalt valitud pala.

I klass

Õppeaasta lõpuks peab õpilane tundma nii viuli- kui bassivõtit ja oskama lugeda noodist eraldi kätega positsioonimängul põhinevaid väikeseid palakesi.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga teost (esinevad vaid eelnevalt eelklassis õppinud õpilased)

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga teost

Nõuded tehnikale:

Alustada heliredelite tutvustamist.

C-duur, G-duur, a-moll, e-moll – (heliredel eraldi ja koos kätega 2 oktavit; akordid eraldi kätega 1 oktav; kromaatilise heliredel koos kätega 2 oktavit)

II klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele) ja jazzetüüd

II poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele) ja jazzetüüd

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga teost

II poolaastal – suurvorm või polüfoonia ning vabalt valitud kaasaegne pala

Nõuded tehnikale:

C-duur, G-duur, F-duur, a-moll, e-moll, d-moll.

*duurid – 4 oktavit koos kätega + keskelt lahku

*mollid – harmooniline ja meloodiline moll 4 oktavit koos kätega kolmeheliline lühike

*kolmkõla koos kätega 4 oktavit

*akordid pedaaliga ja staccatos 4 oktavit

*kromaatilise heliredel koos kätega 4 oktavit

III klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele) ja jazzetüüd

II poolaasta – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele) ja noodist lugemine.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – suurvorm või polüfoonia, ja üks jazzistandard (koos transkribeeritud soologa)

II poolaastal – jazzistandard (koos ette antud soologa), kaasaegne pala (akordimärkide järgi), pala koos vähemalt ühe ansamblikaaslasega/saateformaadis

Nõuded tehnikale:

C-duur, G-duur, D-duur, F-duur, Bes-duur, Es-duur, a-moll, e-moll, b-moll, g-moll, d-moll, c-moll

*duurid – 4 oktavit koos kätega otse ja lahku (süsteemis);

*mollid – harmooniline ja meloodiline moll 4 oktavit koos kätega;

*nelja-heliline lühike kolmkõla I poolaastal eraldi, II poolaastal koos kätega 4 oktavit;

*akordid pedaaliga ja staccatos 4 oktavit;

*pikk kolmkõla koos kätega 4 oktavit

*kromaatileine heliredel koos kätega 4 oktavit;

*järgnevus I-IV-V7-I

*järgnevus C-duuris, F-duuris ning G-duuris I7-IV7-V7-I7 laias seades

IV klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), enda transkriptsiooni esitamine

II poolaasta – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), noodist lugemine

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erinevat teost, millest üks ansambli koosseisus

IV klassi lõpus tuleb erialas sooritada noorema astme üleminekuksam:

Eksamil tuleb esitada vähemalt kolm teost: jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ise mõeldud soologa), vabalt valitud kaasaegne pala ning lugu ansamblikoosseisus/saateformaadis. Kogu kava tuleb esitada peast, välja arvatud ansamblinumber.

Nõuded tehnikale:

*duurid ja mollid nelja märgini

*duurid – 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis), soovi korral tertsis 4 oktavit;

*mollid – harmooniline 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis);

*meloodiline moll 4 oktavit koos kätega;

*nelja-heliline lühike kolmkõla koos kätega 4 oktavit akordid pedaaliga ja staccatos 4 oktavit;

*pikk kolmkõla koos kätega 4 oktavit

*kromaatile heliredel koos kätega 4 oktavit;

*järgnevus I-VIm-IIIm-V7-I

*oskab mängida antud helistikes septakordi esimeselt, neljandalt ja viiendalt astmelt nii kitsas kui laias seades.

IV klassi üleminekuksamid heade tulemustega sooritanud õpilane jätkab õpinguid õppenõukogu otsusega V klassis. Üleminekuksami nõrkade tulemustega sooritanud õpilane viiakse õppenõukogu otsusega üle vabaõppe 5. õppeaastale.

Eesmärgid vanemaks astmeks (VII klassi lõpuks):

Tunneb akordimärke (erinevad kirjutusviisid), kolmkõlasid ja septakorde pööretega (7, Maj9, m9, mMaj9, m7b5 (pooldim), o7 (dim7), sus4, sus2, 5, +, omit, add). Oskab neid ehitada kirjalikult (vastavad ülesanded) ja klaveril.

Tunneb kaasaegset rütmimuusika sõnavara.

Oskab kujundada lihtsat klaverisaadet pop-ballaad muusikastiilis - saates solisti või ise meloodiat mängides

Oskab mängida järgnevust IMaj7-VIm7-IIIm7-V7 (vm sarnane) duur helistikes ja järgnevust Im7-IIIm7b5-V7-Im7 (vm sarnane) moll helistikes beat (4/4), swing ja bossanova stiilis.

Oskab improviseerida blues'i skaalal helistikudes C-duur, G-duur ja F-duur, a-moll, e-moll, d-moll ning on võimeline kirja panema väljamõeldud soolo.

Tunneb erinevaid stiile nagu pop, jazz, latin, blues, rock ning oskab kujundada nendele stiilidele vastavad rütmifaktuure.

Tunneb kirikulaade

V klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), enda transkriptsiooni esitamine

II poolaasta – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), noodist lugemine

Hindelised esinemised:

I poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ise mõeldud soologa), lugu bändikoosseisus koos soologa, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

II poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ise mõeldud soologa), lugu bändikoosseisus, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

Nõuded tehnikale:

*duurid ja mollid viie märgini

*duurid – 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis);

*mollid – harmooniline ja meloodiline 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis);

*4-helilised akordid (Maj7, m7, 7) nii kitsas kui laias seades

*järgnevused IMaj7-Vim7-IIIm7-V7-IMaj7 ja Im7-IIIm7b5-V7-Im7

*järgnevus I7-IV7-V7-I7 laias seades

*oskab mängida dooriat ja miksolüüdiat antud helistikes 2 oktavit koos

VI klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), enda transkriptsiooni esitamine

II poolaasta – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), noodist lugemine

Hindelised esinemised:

I poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ette antud soologa), lugu bändikoosseisus, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

II poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ette antud soologa), lugu bändikoosseisus, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

Nõuded tehnikale:

*duurid ja mollid kuue märgini

*duurid – 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis);

*mollid – harmooniline ja meloodiline 4 oktavit otse ja lahku (süsteemis);

*4-helilised akordid (Maj9, m9, 9, m7b5, o7) nii kitsas kui laias seades

*järgnevused IMaj9-Vim9-IIIm9-V9-IMaj9 ja Im9-IIIm9b5-V9-Im9

*järgnevus I7-IV7-V7-I7 laias seades

*oskab mängida dooriat, früügiat, lüüdiat ja miksolüüdiat antud helistikes 2 oktavit koos

VII klass

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), enda transkriptsiooni esitamine

Hindelised esinemised:

I poolaastal – esinemine vabatahtlik. Võib mängida osa eksamikavast.

VII klassi lõpus tuleb erialas sooritada vanema astme lõpueksam:

Lõpueksamiks tuleb ette valmistada 20-30 minutiline kontsert, mis koosneb 4-5 loost (millest 1 võib olla juba varasemalt esitatud lugu).

Esitada tuleb:

*1 lugu peast sooloklaveril koos soologa

*1 lugu saatena teisele instrumendile või lauljale

*2-3 lugu bändikoosseisus, millest soolo vähemalt ühes loos.

VII klass lõppeb kooli lõputunnistuse saamisega.

Lisa-aastad

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), enda transkriptsiooni esitamine

II poolaasta – üks duur ja üks moll (vastavalt tehnilistele nõuetele), noodist lugemine enda transkriptsiooni esitamine

Hindelised esinemised:

I poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ette antud soologa), lugu bändikoosseisus, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

II poolaastal – jazzistandard sooloklaveril (koos transkribeeritud või ette antud soologa), lugu bändikoosseisus, saatefaktuur lauljale või teisele instrumendile

2. SOLFEDŽO AINEKAVA (eelklass-IV klass, V klassist asendub aine rütmimuusika teooriaga)

Solfedžo eesmärgiks on muusikalise kuulmise ja noodistlaulmise(mängimise) oskuse ja interpreteerimisaluste väljaarendamine. Solfedžotunnis arendatakse sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

Tegeletakse järgmiste oskuste arendamisega:

- *Hääl ja lauluoskus* – hingamine, fraseerimine, intonatsioon, väljenduslikkus.
- *Astmetaju* – astmete tabamine tabelil ja noodi järgi. Heliredelite laulmine, harmooniline kuulmine.
- *Solfedžeerimine* – noodinimedega või sõnadega, transponeerimine, peastlaulmine, tundmatu harjutuse laulmine.
- *Mitmehäälsus* – heliredelid intervallides, intervallide, akordide, järgnevuste laulmine, mitmehäälsed harjutused, saatena laul.
- *Rütm* – rütmis liikumine, rütmisilpide omandamine, rütmiharjutused ühele ja kahele käele, rütmi koputamine koos pulsilöökidega(taktiviipamisega), ostinato, saaterütm, rütmikaanon.
- *Muusikateooria* – noodikirja õppimine, taktimõõdud, helistike tundmine, kvindiring,
- *Suuline analüüs* – rütmianalüüs, meloodiaanaluüs, vormianaluüs, laadi ja helistiku analüüs, intervallide, akordide, dünaamika analüüs.
- *Diktaat* – meloodiline ja rütmidiktaat, lünkdiktaat, mäludiktaat, kiirusdiktaat astmete tabamiseks.
- *Improvisatsioon* – meloodia improviseerimine antud tekstile, läbivõetud teemale, antud rütmile. Rütmis improvisatsioon õpitud taktimõõdudes, õpitud meloodia saatena, lihtsamad rütmipartituurid.
- *Itaaliakeelsed oskussõnad* – tempode nimetused, tempomuutused, dünaamika, iseloomu väljendavad sõnad.

Ainekava koostamisel on lähtutud kahest põhimõttest:

- ainekava edukalt läbinud õpilane saab jätkata õpinguid rütmimuusika teooria aines
- ainekavas kirjeldatud teadmised ja oskused sobivad ettevalmistuseks nii klassika- kui rütmimuusika suunal jätkajatele. Ainekava sisaldab omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldust ning noorema ja vanema astme eksami nõudeid.

Kodune töö:

Tunnis toimub uue materjali õppimine. Õpetaja võib vajadusel anda ka koduseid ülesandeid, mis toetavad läbitud teema paremat omandamist.

Kontrolltööd ja testid:

Kontrolltööd ja teste korraldatakse tunnis vastavalt vajadusele, et kontrollida õpilaste teadmisi ja oskusi läbitud teema ulatuses ning valmistuda eksamiteks.

Eksamid:

Eksamipiletite koostamisel on aluseks Eesti Muusikakoolide Liidu poolt liikmetele saadetavadksamipiletid.

Noorema astme üleminekueksam toimub noorema astme lõpus (IV õppeaasta kevadel).

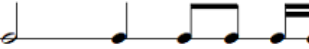
2.1. NÕUDED KLASSIDE KAUPA:

eelklass

Põhieesmärgid:

Rütmiõpetus. Muusikataju arendamine. Duur ja moll.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda C ja G duuri ning a ja e molli;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära järgnevad rütmid:
- saab aru järgnevatest mõistetest: noodijoonestik, takt, taktijoon, lõpujoon, viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed), diees, bemoll, T (t).

I klass

Põhieesmärgid:

Rütmiõpetus. Muusikataju arendamine. Duur ja moll.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda ja kirjutada C, G, D ja F duuri ning lahendada püsimatuid astmeid püsivatesse ja loomulikke a, e ja d molli;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära 2-3 ja 4-osalise taktimõõdu ning

järgnevad rütmid:

- saab aru järgnevatest mõistetest: noodijoonestik, taktimõõt (2/4, 3/4, 4/4=C), takt, taktijoon, eeltakt, lõpujoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, kordusmärk, abijoon, viiuli- ja bassivõti, dünaamika, nootide tähtnimed (silpnimed), diees, bemoll, juhtheli, paralleelsed helistikud, kordus, püsiv ja püsimatu aste;
- oskab noodistada lihtsaid 2-4-taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate.

IV klass

Põhieesmärgid:

Eelmistel õppeaastatel õpitu kinnistamine, lahendusega intervallid, valmistumine üleminekuksamiks.

Nõuded õpilastele:

- oskab laulda ja kirjutada kuni nelja võtmemärgiga helistikke, õpitud intervalle ja akorde nii helistikus kui antud noodist;
- oskab koputada nii ühe kui kahe partiiga rütmiharjutusi;
- tunneb kuulmise ja noodipildi järgi ära õpitud helilaadid, intervallid, akordid ja rütmid;
- teab intervallide suurust toonides ja oskab neid ehitada antud noodist üles ja alla;
- tunneb tähtharmoniat õpitud akordide ja helistike piires;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära triooli ja süngoobi;
- tunneb dominantseptakordi (V7) koos lahendusega nii duuris kui harmoonilises mollis;
- saab aru mõistest samanimelised helistikud;
- on tuttav tähtharmonia akordimärkidega õpitud akordide ja helistike piires (duur- ja mollkolmkõla, V7);
- on tuttav kõrvalastmete kolmkõladega;
- oskab noodistada 6-8-taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning meetrumivabad astmediktaadid ja diktaadid astmenumbritega).

IV klassi lõpus tuleb solfedžos sooritada noorema astme üleminekuksam.

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8). Eksam koosneb kahest osast – kirjalikust ja suulisest. Eksam sooritatakse varasemate õpitulemuste põhjal kas A-raskusastmel (keerulisem) või B-raskusastmel (lihtsam)

Kirjalik:

- *diktaat* – 4-8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus. Mängitakse kokku 7 korda;
- *rütmidiktaat* – 4 takti 2/4, 3/4 või 3/8 taktimõõdus, mängitakse ette 6 korda;
- *intervallide ja akordide kuulamine – (priimist oktavini)* – mängitakse 8 intervalli ja akordi, kõiki kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt). Valikus on duur- ja mollkolmkõlad ning dominantseptakord. Lisaks kõik lihtintervallid priimist oktavini.
- *teooria* – akordide ehitamine ja/või määramine, helistike ning võtmemärkide kirjutamine ja/või määramine.

Suuline:

Kogu suuline pilet on ühes helistikus.

- *heliredeli laulmine*;
- *samas helistikus põhikolmkõlade ja dominantseptakordi laulmine koos lahendusega*;
- *harjutuse laulmine noodist*;
- *rütmiharjutuse koputamine* – 4 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõde 2/4, 3/4 ja 3/8.

IV klassi üleminekuksamid heade tulemustega sooritanud õpilane jätkab õpinguid õppenõukogu otsusega V klassis rütmimuusika teoorias. Üleminekuksami nõrkade tulemustega sooritanud õpilane viiakse õppenõukogu otsusega üle vabaõppe 5. õppeaastale.

3. RÜTMIMUUSIKA TEOORIA AINEKAVA (V-VII klass)

Rütmimuusika teooria ainetsükli ülesandeks on anda õpilasele improviseerimiseks vajaminevad ning lugude transkribeerimiseks teadmised ja oskused. Aine eesmärgiks on eelkõige kaasa aidata erialaliste oskuste omandamisele ja ansambelis koos musitseerimisele.

Aine õpetamise põhimõtted:

- Kogu õpitav materjal omandatakse nii kuuldelselt, teoreetiliselt kui ka praktiliselt, mis tähendab teooria praktikasse rakendamist läbi laulmise ja pillimängu;
- Julgustada õpilast oma ideid muusikas avaldama;
- Laulmisel kasutakse tähtnimetuste kõrval ka meloodia artikulatsiooni ja fraseerimist esiletoovaid vokaliseeritud silpe;
- Õppematerjalidena (diktaatideks, harmoonia järgnevusteks jne.) tuleb võimalusel kasutada võimalikult palju juba olemasolevaid rütmimuusikast pärit teemasid ja helisalvestisi, et õppeprotsess toetuks rütmimuusika näidetele;
- Õppematerjali valikul lähtuda printsiibilt lihtsamalt keerulisemale ja tuttavalt vähem tuttavale. Seetõttu oleks esimesel aastal soovitatav õpetamisel lähtuda õpilastele tuntud meloodiatest;
- Oluline on õppeprotsessi jooksul lisaks muule ka analüüsi oskuste arendamine (vorm, meloodia, harmooniline plaan, meloodia ja harmoonia suhe);
- Õppetöö käigus omandatakse vajalik rütmimuusikaalane terminoloogia.

Aine õpetamise meetodid:

- Õppetöös tuleb kasutada nii vokaal- kui instrumentaalmuusika helisalvestisi transkribeerimiseks ehk kuulatud lugude noodistamiseks. Erinevateks elementideks eraldatuna tähendab see stiilide, koosseisude, taktimõõtude, vormi, meloodia rütmi, meloodia, bassiliini, harmoonia kindlaksmääramist ja ülesmärkimist.
- Klaveril mängitud diktaatide ja akordijärgnevuste noodistamine;
- Kuulmise järgi akordide, intervallide ja laadide määramine ning noodistamine;
- Akordide, laadide ja meloodiate noodist laulmine ning akordide ja harmooniajärgnevuste laulmine nii harmooniliselt (st. mitmehäälselt ansambelis) kui ka meloodiliselt;
- Improviseerimisoskuste arendamine laulmise, pillimängu ning teoreetiliste teadmiste kaasabil;
- Omaloomingu kirjutamine. Kuna rütmimuusiku roll on võrreldes klassikalise muusika esitajaga erinev – muusik on nii helilooja kui ka esitaja ühes isikus, tuleks sellest lähtudes anda õpilasele teadmisi ja oskusi komponeerimiseks;
- Rütmi imiteerimine, ülesmärkimine, improviseerimine ning töö metronoomiga, eesmärgiga arendada õpilases rütmikaga seotud oskusi (rütmifiguurid, fraseerimine, püsiv pulss).

3.1. PROGRAMM KLASSIDE KAUPA:

V klass

Helistikud, laadid, intervallid:

- kõik lihtintervallid ja nende kõlaline eristamine harmooniliselt kui ka meloodiliselt esitatuna, intervallide laulmine tähtnimedega ja vabalt valitud silpidega;
- viie märgiga duur- ja mollhelistikud;
- duur- ja mollpentatoonika;
- blues'i laad;
- dooria ja miksolüüdia.

Harmoonia:

- duuri ja molli kolmkõlad ja nende moodustamine kuni viie võtmemärgiga helistikes; akordide (kolmkõlade ja dominatseptakordide) tähistamine pop-jazzmuusikas;
- diatoonilised duurhelistikust lähtuvad kolmkõlad ja harmooniajärgnevused teoreetiliselt ja kuuldeliselt kuni kolme märgiga helistikes.

Rütm:

- rütmifiguurid;
- pulss;
- vormitaju arendamine (kaheksatahtiline periood);
- tutvumine rütmimuusika fraseerimisega.

VI klass

Helistikud, laadid, intervallid:

- liitintervallid (teoorias, kuuldeliselt)
- meloodiline moll nii tõusvalt kui laskuvalt;
- blues
 - vorm;
 - blues erinevates stiilides;
 - blues'i laad kõikidest nootidest ehitatuna.
- kuue märgiga duur- ja mollhelistikud;
- dooria, früügia, lüüdia ja miksolüüdia

Harmoonia:

- septakordid (M7, m7, 7, dim, m7b5, 6, sus4), nende struktuur ning kõlaline eristamine nii eraldiseisvatena kui ka järgnevuses;
- m7 ja V7, M7 kui kolme põhiseptakordi laulmine;
- diatoonilised duurhelistikust lähtuvad kolmkõlad ja harmooniajärgnevused teoreetiliselt ja kuuldeliselt kuni nelja märgiga helistikes;

Rütm:

- jazzilik fraseerimine;
- swing'i rütmid;
- süngoobid;
- rütmi improviseerimine.

VII klass

Helistikud, laadid:

- kirikulaadid.

Harmoonia:

- molli II-V-I järgnevused;
- tutvumine lisahelisisid sisaldavate akordidega 9, 11, 13.

Rütm:

- erinevate stiilidega tutvumine – swing, latin, funk

Õppeaasta jooksul korratakse eksamiks valmistumisel ka eelmisel aastal õpitud materjale.

VII klassi lõpus tuleb rütmimuusika teoorias sooritada vanema astme lõpueksam.

Kirjalik:

- *diatooniline harmooniajärgnevus*. Koosneb kaheksast üheakordilisest taktist;
- *meloodiadiktaat*. 4-8 takti;
- *akordide ja laadide ehitamine*. Kirikulaadid, blues, jazzmoll, pentatoonika M7, m7, 7, m7b5, sus4, dim, mM7, m6, 6
- *harmoonilise plaani analüüs*. 8 takti
- *transkribeerimine*. 1 nädal enne eksamit ette antud loo kodus transkribeerimine.

Suuline:

- *rütmiharjutuse koputamine või silpidel laulmine*
- *jazzmeloodiate noodist laulmine silpidel (scat laul)*. Koos stiilist lähtuva õige fraseerimisega. Kokku neli 2-4 taktilist erinevas stiilis fraasi.
- *akordide laulmine*. M7, m7, 7, m7b5, sus4, dim, mM7, m6, 6

Lisa-aastad

Lisa-aastatel õppimise võimalust pakutakse vaid õpilase soovil ja kooli võimaluse olemasolul.

Eelnenud aastatel õpitu süvendamine, kinnistamine. Valmistumine erialalist kutse või keskharidust pakkuva kooli sisseastumiskatseteks.

4. RÜTMIMUUSIKA AJALOO AINEKAVA

Rütmimuusika ajaloo ainetundides tutvutakse pop- ja jazzmuusika ajalooga läbi erinevate stiilide ja elementide tundmaõppimise. Aine annab ülevaate enimkasutatavatest instrumentidest ja kuulsamatest muusikutest. Õppeaja vältel õpitakse tundma rütmimuusika arengulugu 19. sajandi lõpust tänapäevani. Liigituse aluseks on stiilid ning ajastud. Iga stiiliperioodi esindajateks on valitud heliloojad, kes on kõige rohkem mõjutanud rütmimuusika arengut. Välja tuuakse tähtsaim iga stiili kohta (kuidas sai alguse, kust pärineb, tähtsaimad esindajad ja nende elulugu).

Eesmärgiks on tutvustada õpilasele tänapäevase rütmimuusika alustalasid.

Õppetöö meetodid:

- loeng;
- iseseisev töö;
- rühmatöö;
- muusika kuulamine;
- videosalvestuste vaatamine;
- kontsertide külastamine

V klass

I poolaasta

- muusikatööstus (eesmärgid, suuremad firmad, enimmüüdud singlid);
- kaasaegse rütmimuusika algus (minstrelshow, afroameerika muusika);
- spirituaal;
- ragtime;
- blues (bluesi vormid, tähtsamad muusikud).

II poolaasta

- jazz- ja maailmamuusika
 - jazzi erinevad stiilid;
 - Ladina-Ameerika muusika.

VI klass

I poolaasta

- kantrimuusika;
 - kantrimuusika süünd;
 - erinevad stiilid;
 - tähtsamad muusikud (J. Cash, E. Presley).
- rock'n'roll:
 - miks tekkis;
 - tehnika saavutused;
 - stiilid;
 - tähtsamad muusikud (Buddy Holly, Jerry Lee Lewis jt).

II poolaasta

- 1960-ndad:
 - uuendused;
 - The Beatles;
 - the Rolling Stones;
 - Briti invasioon;
 - roki süünd ning erinevad stiilid.
- soulmuusika:
 - iseloomustus;
 - Motown vs. Stax/Volt;
 - tähtsamad muusikud (Ray Charles, Aretha Franklin).
- funkmuusika:
 - iseloomustus;
 - tähtsamad muusikud (James Brown).

VII klass

I poolaasta

- popmuusika süünd;
- diskomuusika;
- elektrooniline muusika;
- hip-hop, rap ja R'n'B.

II poolaasta

- rütmimuusika süünd Eestis ning tähtsamad muusikud, ansamblid;
- muusikal.

VII klassi lõpuks peab õppeprogrammi läbinud õpilane omama ülevaadet rütmimuusika arengust ja põhisuundadest 19. sajandi lõpust tänapäevani.

- iga suurema teema lõpus toimub kirjalik kontrolltöö, mis hõlmab õpitud materjali;
- iga poolaasta lõpus toimub kuulamiseminar, kus on vaja ära tunda sel perioodil õpitud muusikastiilide tähtsamad näited;
- kord aastas on vaja külastada vähemalt ühte kaasaegse muusika kontserti ning kirjutada sellest ülevaade.

5. LISAERIALA AINEKAVA

Lisaeriala ainekava on identne valitud eriala vabaõppe ainekavaga.